

Komunisma DZIRKSTELLE

Latvijas KP Rūjienas rajona komitejas un rajona darbaļaužu deputātu padomes organs
Redakcija: Rūjienā, Upes ielā №7 Tālrūņi: redaktoram 186, redakcijai 20
Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās. Numurs maksā 15 kap.

№ 103 (1484)

Sestdien, 1959. gada 29. augustā

10. gads

Straujākus

ražas novākšanas, kulšanas un
ziemāju sējas darbu tempus!

Kolhozos «Liesma» un «Auseklis»

Septiņgades raža

No rīta līdz vakaram dzied
kulmašinas kolhoza „Liesma”
tūrumos. Katra no tām caur-
mērā dienā izkuļ 12 un vai-
rāk tonnas — atkarībā no
ražas lietuma.

Rudzi šogad padevušies
vareni. Graudu birums pa-
redzams būs lielāks nekā

iepriekšējos gados. Caurmē-
ra raža no ha pārsniegs
septiņgades beigās plānotos
17 cnt no ha.

Otrajā — Jāzepa Laizāna
brigādē 18 ha lielā platībā
iegūta raža 22 cnt no ha.

Trešajā — Pēterā Zeltiņa
brigādē 14 ha lielā platībā

iegūta 27 cnt liela raža no
hektāra.

Agronoms b. Baunis ir
pārliecināts, ka caurmēra ru-
dzu raža kolhoza šogad sa-
niegs 18 cnt no ha.

Jā, bagāta raža—septiņga-
des pirmajā vasarā!

Rudzu kulšanas talka

Aizvadītajā svētdienā kol-
hozā „Liesma”, partijas pirm-
organizācijas sekretāra L.
Baloža aicināti, rudzu kulša-

nas talkā ieradās tādi kol-
hoznieki, kas parasti lauku
darbos nepiedalās: mehānis-
kās darbnīcas vadītājs Lau-

ciņš, galdnieks Puriņš un
citi. Talcinieku brigāde iz-
kūla desmit tonnas rudzu.

Aug kolhoza naudas ienākumi

Kolhozā „Liesma” bija pa-
redzēts šā gada pirmajos sep-
tiņos mēnešos ienākt 974.734

rubļus. Līdz šā gada 1. au-
gustam plāns bija izpildīts
par 118%, un naudas ienā-

kumi sasniedz 1.148.351 ru-
bli.

H. Alksnis

Ziemāju sēju beigs 5. septembrī

Kolhozā „Auseklis” papuvju sagatavošanā
ievērojami palīdzēja Laimdota Auniņa vadītā
traktoristu brigāde. Traktoristi Bošs, Pozņaks,

Attēlā: RTS traktorists Jānis Krūmiņš izved mēšojumu uz papuvēm.

ziemāju sējai
Rūjienas RTS
Gailītis, Krū-
miņš, Slesers
uz papuvēm
22 ha platībā
izveda 348
tonnas orga-
niskā mēšlo-
juma — kūd-
ras, relzē to
arī izkļēdē-
lot. Tagad šis
papuves jau
pilnīgi sago-
tāvas sējai.
Kopsaimniecības trakto-
ru brigādes
traktoristi
Eduards Leska
un Arvīds
Duncis ar di-
vām sējmašī-
nām šodien
uzsāk zle-
māju sēju.
Kolhozā sa-
stādīts zle-
māju sējas dar-
bu grafiks,
kas paredz
tos visā 95 ha
platībā pa-
beigt līdz 5.
septembrim.
V. Pabriks

Seminārs par kukurūzas audzēšanas pieredzi

Šajās dienās Austrumu pa-
domju saimniecībā notika
rajona kolhozu agronomu
seminārs par kukurūzas au-
dzēšanas pieredzi. Tajā Lat-
vijas PSR lopkopības un
veterinārijas zinātniski-pēt-
nieciskā institūta pārstāvis
b. Ozols semināra dalībnie-
kus iepazīstināja ar kuku-
rūzas ražības noteikšanas
metodi, kuru šogad lietos vi-
sos republikas kolhozos.

Lauksaimniecības inspek-
cijas galvenais agronoms
b. Viksne norādīja, kas jā-
dara, lai septiņgadē palieli-
nātu graudaugu sējumu pla-
tības un celtu ražību.

Semināra dalībniekiem no-
tika arī praktiskās nodarbī-
bas pie kukurūzas lauka,
kur padomju saimniecības
agronoms b. Klints iepazīs-
tināja ar saimniecības pierē-
dzi kukurūzas audzēšanā.
Seit semināra dalībnieki va-
reja pārliecināties, ko dod
pilnīga un savlaicīga sējumu
kopšanas darbu mehānizācija.

P. Kalniņš

Latvijas KP Centrālajā Komitejā un Latvijas PSR Ministru Padomē

Par sociālistiskās sacensības rezultātiem lauksaimniecības produktu ražošanas palielināšanā 1959. gada otrajā ceturksnī

Latvijas Komunistiskās par-
tijas Centrālā Komiteja un
republikas Ministru Padome
izskatīja sociālistiskās sa-
censības rezultātus lauk-
saimniecības produktu ra-
žošanas palielināšanā 1959.
gada otrajā ceturksnī un
pieņēma attiecīgu lēmumu.

Pirmo vietu sociālistiskajā
sacensībā ieņēmuši Siguldas
un Rīgas rajoni. Latvijas
Koppartijas CK un republi-
kas Ministru Padome nolēma
pasniegt šiem rajoniem ceļo-
jošos Sarkanos karogus un
izsniegt naudas prēmiju
20.000 rubļu apmērā katram.

Saskaņā ar sacensības no-
teikumiem otro vietu ieņē-
muši Limbažu un Ogres ra-
joni. Šiem rajoniem nolemts
izsniegt naudas prēmiju
15.000 rubļu apmērā katram.

Trešā vieta republikāni-
kajā sacensībā piešķirta Tal-
su, Valkas un Cēsu rajoniem.
Šiem rajoniem izsniegts nau-
das prēmiju 10.000 rubļu ap-
mērā katram.

Latvijas Koppartijas CK
un republikas Ministru Pa-
dome atzīmēja arī Valme-
ras, Liepājas, Rūjienas, Baus-
kas, Kandavas un Ventspils
rajonu labo darbu. (LTA)

Drīz atkal skanēs skolas zvans

Drīz savas durvis atvērs
skolas, atskanēs aicinošais,
dzirdrais skolas zvans, un,
paklausot zvana skaņām,
mēs, skolēni, uzsāksim sko-
las gaitas.

Vai tie būs mazie pirm-
klasnieki, kas šogad pirmo
reiz vērs skolas durvis, vai
pārējie skolēni, kam skolā
viss pazīstams, ierasts, tuvs
un miļš, tomēr ikvienu šinī
dienā pārņem divains sa-
traukums, nemiers un laime,
vēlēšanās iet arvien aug-
stāk un tālāk, iegūt zināša-
nas, kas atver tavā priekšā
arvien jaunas un jaunas tā-
les, veido tavu pasaules uz-
skatu, tavas intereses, palīdz
atrast tavu īsto ceļu dzīvē
un dāvā daudz saules.

Mācoties, tikai mācoties
arvien plašāks un plašāks
kļūst tavs redzes loks, ar-
vien pareizāki kļūst tavi pat-
stāvīgie spriedumi.

Tādēļ mācīsimies, pilnveido-
sim sevi!

Nekad nedarīsim kaunu

savai skolai, saviem vecā-
kiem, kas par mums rūpē-
jas ar nekad neizsīkstošu mī-
lestību un vēl tikai labu.

Jā, vasaras brīvlaiku dau-
dzi no mūsu skolas lielās
skolēnu salmes pavādīja ra-
žīgā darbā. Viņu jaunās ro-
kas nebaidījās grūtību, prieks
par padarīto darbu bija pa-
šiem darba darītājiem, un
priecājās visi pārējie, redzot
īstus, fiziski veselus, spēci-
gus un drosmīgus jauniešus.

No Mazsalacas vidussko-
las audzēkņiem čāklākie
darba darītāji ir traktoristi
Arnolds Rudzītis, Andris Ban-
kovskis, Solveiģe. Mence un
daudzi, daudzi citi jaunības
drosmes apgaroti jaunieši.

Mēs, pārējie mūsu skolas
skolēni, esam lepnī ar jums,
ar jūsu darbu! Ja mēs ne-
baidīsimies grūtību, aiziesim
dzīvē tālu, veiksim un sa-
sniegsim daudz.

E. Pabriks,
Mazsalacas vidusskolē

Skola labi sagatavojusies jaunajam mācību gadam

Vēl nedaudz dienas šķir
mūs no pirmā septembra.
Atkal vērsies skolas durvis,
un bērnu darba troksnis
būs dzirdams ikvienā skolā.

Naukšēnu vidusskola ir
sagatavojusies raiti uzsākt
darbu.

Vēl nebija beigušās māci-
bas pavasari, kad skolā sā-
kās remonta darbi. Remonta
un celtniecības kantoris sa-
vas saistības pabeidza au-
gusta pirmajās dienās. Šo-
gad izkrāsotas visas skolas
telpas, salabots cietais in-
ventārs, nokrāsotas internā-
ta guļtājas. Krāsotošas dar-
bus veica divas brigādes. It
sevišķi labas atsauksmes par
krāsotāja Arņava darbu.

Pārorganizēts metodiskais
kabinets, salaboti un sakār-
toti uzskates līdzekļi, iegā-
dāti jauni mācību līdzekļi
par 6000 rubļiem, biblio-
tekas grāmatu skaits papil-
dināts par 3000 rubļiem. Tā-
pat internātam iegādātas 25
jaunas guļtājas, iekārtota
neliela galdnieku darbnīca
ar sešiem darba galdiem.

Šogad skola daudz labāk
apgādāta ar kurināmo. Ar
to nodrošināti arī visi sko-

lotāji. Ar nākošo mācību
gadu skolā tiek organizē-
ta skolēnu ēdināšana 3 rei-
zes dienā. Ēdināšanu veiks
rajona patērētāju biedrību
savienības virtuve. Dienas
uzturs vienam skolēnam iz-
maksās apmēram 4—4,50
rubļu.

Turpinās darboties skolē-
nu patērētāju biedrība, ku-
ras darbību izvērsis plašu-
mā.

21. augustā skolā ieradās
rajona skolu pieņemšanas
komisija un atzina skolu
par labi sagatavotu. It se-
višķi patika telpu gaumīgais
noformējums ar vitrīnām,
ģimeņiem, gleznām, lozūn-
giem, puķēm. Arī sanitārais
stāvoklis — labs.

Sakarā ar remontiem
daudz darba nācās veikt
skolas apkalpošam perso-
nālam. Par centīgu un
krietnu darbu skolas sago-
tavošanā nākošajam mācību
gadam skolas vadība izsaka
atziņību kalpotājiem Anītai
Lielpuisei, Vilmai Odiņai,
Annai Bērzupei, Alīdai Šicai
un M. Piebalgai.

H. Alksnis

Solis uz priekšu slaucēju darba atvieglošanā

Lai atvieglotu lopkopju — slaucēju darbu, kolhoza „Jaunais arājs” valde bija nolēmusi lielākajā kolhoza fermā ieviest govju mehānizēto slaukšanu. Vajadzīgie piededumi jau bija iegādāti. Atlika tikai ķerties pie darba.

Par to, kā šis darbs sāks, pastāstīja kolhoza „Jaunais arājs” centra fermas slaucēja Sofija Ivane: „Jauno darba paņēmieni sākam pielietot šā gada jūlijā mēneša vidū. Dažas dienas pirms tam mēs, visas lopkopes-slaucējas, aizbraucām ekskursijā uz Austrumu padomju saimniecības fermu. Tur atradās apmēram 100 govju, kuras apkopa piecas slaucējas. Vasaru govīs te atradās uz lauka dienu un nakti. Mehāniskās slaukšanas ierīces un motoru piedeva uz speciāliem ratiem. Mēs ar lielu interesi vērojām, kā notika govju mehāniskā slaukšana. Mums patīdēja ar parādīja, kā jārtkojas ar mehāniskās slaukšanas ierīcēm. Mums deva arī pašām pamēģināt slaukt. Mājās atgriezušās, mēs nolēmām nekavējoties pielietot arī savā praksē jauno darba paņēmieni.”

Kolhoza „Jaunais arājs” centra fermā strādā piecas

slaucējas. Viņu vajadzībām iegādāti desmit mehāniskās slaukšanas ierīču komplekti, tā kā katra var strādāt ar diviem reizē. Slaucējas Zeltīte Ivane, Anita Reitfelde un Sofija Ivane jau vairāk nekā mēnesi pielieto govju mehānisko slaukšanu. Govīs piededušas pie mehāniskās slaukšanas. Par motora sagatavošanu pirms slaukšanas rūpējas sirmā motorists Reitfelds. Jāvēlas tikai, lai arī pārējās divas centra fermas slaucējas—M. Viksne un V. Timofejeva sekotu sava darba biedrību paraugam un uzsāktu govju mehānisko slaukšanu, jo visas vajadzīgās ierīces arī viņām ir.

Šā gada 18. augustā kolhoza „Jaunais arājs” centra fermas telpās notika kārtēja kolhoza lopkopju sanāksme, kurā trīs minētās fermas slaucējas—S. Ivane, Z. Ivane un A. Reitfelde nodemonstrēja sanāksmes dalībniecēm jauno darba paņēmieni. Šai sanāksmē piedalījās gandrīz visas kolhoza slaucējas. Sanāksmes dalībnieces uzmanīgi sekoja centra fermas slaucēju darbam un atzina mehāniskās govju slaukšanas priekšrocības.

I. Smlga

Preces uz kredīta

Šajās dienās valdība pieņemusi lēmumu organizēt pilsētās augstākās, pirmās un otrās klases radiolu un radioiztērēju, fotoaparātu, velosipēdu, motorolleru, motociklu, laivu motoru, šujmašīnu, medību bisu, rokas pulksteņu, vilnas un zīda apģērbu pārdošanu strādniekiem un kalpotājiem uz kredīta.

Savienoto republiku Mi-

nistru Padomēm dotas tiesības grozīt un papildināt šo preču sarakstu.

Iegādājoties preces uz kredīta, pircējs iemaksās skaidrā naudā 20 līdz 25 procentus no pirkuma vērtības, bet pārējo daļu nomaksās sešu vai divpadsmit mēnešu laikā.

Preces uz kredīta iedzīvotājiem sāks pārdot tuvākajā laikā.

Padoml skolēniem

LAI TAVA SKOLAS SOMA VIENMĒR BŪTU KĀRTĪBĀ

Vai tu to zini?

Droši vien ģeogrāfijas grāmatā tu esi lasījis, ka tālajā Sibīrijā aug koks, ko sauc par Sibīrijas ciedru. Tam pat ir rieksti, kurus ļoti iecienījušas vāveres. Patiesībā tās ir tikai šī koka čiekuru sēklas.

Taču pašu koku izmanto jūsu skolas zīmulu pagatavošanai, jo drāzot ciedra kociņš neplūksnojas, ļaujās griezties vienādi un gludi.

Bet no kā pagatavo „kodolu”, ar kuru uz papīra var uzvilkt gan burtu, gan zīmēt un veidot līnijas? Tam izmanto grafitu, ko arī leved no Sibīrijas.

Lai izgatavotu zīmuli, vēl nepieciešami māli—vislabākie, jo, grafitam pieļaujot mālus, zīmula „kodolu” var padarīt „cietāku”. Jo vairāk māla, jo zīmulis cietāk rakstā. Bez tam tava skolas zīmula izgatavošanai vajadzīga lime un speciāli tauki. Lime satur grafitu daļiņas kopā, bet tauki vajadzīgi, lai šīs daļiņas vieglāk noslidētu no zīmula galiņa uz papīra. Ja zīmulis raksta „miksti”, uz tā atzīmētais burts „M”, bet ja „cieti”, tad redzams burts „T”.

Fabrikā, kur izgatavo zīmulus „Pionieris”, diennaktī mašīnas izlaiž trīs miljonus zīmulu, ar kuriem varētu izveidot ceļiņu gandrīz no Maskavas līdz Ļeņingradai.

Bet ko tu zini par burtiņu?

Tavā somā šodien burtiņas sakārtotas gļīti vienuviet, dažām tu jau atvēris pirmo lappusi un ierakstījis pirmos burtus vai teikumus.

Bet no kā izgatavo burtiņas? Vai arī no ciedras? Nē, šoreiz tās izgatavošanai derīga egle—tikai bez asa-

jām zālajām adatām un brūnajiem čiekuriem.

Vispirms egles stubru samalcina, tad apstrādā ar skābēm. Iegūto masu presē, līdz iznāk papīrs, bet no tā pagatavo burtiņas.

Burtiņas izgatavot nav nemaz tik vienkārši, un te atkal talkā nāk mašīnas. Nav nemaz tik sen, kad skolēni nerakstīja burtiņas, bet katram uz skolu līdz bija maza tāfelīte, uz kuras rakstīja ar tādu melnu krītu, ko sauca par grīfeli. Papīrs toreiz izmaksāja dārgi, toties tāda tāfelīte burtiņas vietā nebija sevišķi ērta. Tiklīdz tāfelīte pilna—dzēs tik nost. Sāc atkal visu no jauna.

Tagad mašīnas minūtē dod 250 metru papīra. Pašas tās burtiņas savēl līnijas, apvāko, noskaita vajadzīgo lapu daudzumu un iešūj.

Un, lūk, tava priekšā uz galda gul jauna, tīra burtiņa. Tā klusē un nestāsta tev, ka tā reiz bijusi egle un par to lēkājusi vāverīte... Bijis jāiet eglei tāls ceļš, līdz kļuvusi burtiņa. Tagad viss atkarīgs no tevis, kā tu saglabāsi to, kā un ko tajā rakstīsi. Bet lai rakstītu, nepieciešama

tinte un spalva, protams, arī spalvaskāts.

Pārvietojama automatiska dzirdināšanas ierīce

Lietuvas PSR Akmenes RTS mehāniskais Antans Daunis konstruējis un izgatavojis oriģinālu pārvietojamu automatisku dzirdināšanas ierīci, ar kuru lopiem var piegādāt ūdeni ganībās un aplokos.

Uz riteņiem ar gumijas riepiem uzstādīta 3 tonnu tilpuma metāla tvertne, ko ar rokas sūkņa palīdzību piepilda ar ūdeni. Tvertnei trijaspūsdes piekrotas caurules un pie tām kausi, kuros leplūst ūdens, tiklīdz dzīvnieks ar purnu pieskāries zināmajai detaļai. Ar šo ierīci iespējams padzirdīt viena laikā 20 dzīvnieku.

Bet dzejnieka Puškina dzīves gados rakstāmpalvas, kādas pazīstam mēs, nepazīta. Tad rakstīšanai izmantoja zosu spalvas, attiecīgi tās apdarinot. Un, ja tu esi lasījis Puškīnu un citu tā laika dzejnieku un rakstnieku darbus, tad zini, ka tie visi uzrakstīti ar zoss spalvu. Tādēļ arī vēl tagad mūsu rakstāmpalvei ir tāds pat nosaukums „spalva”, kaut gan tā izgatavota no metāla.

Agrāk tinti izgatavoja no tintes riekstiņu sulas. Tagad ķīmiski tinti izgatavo no akmeņoglēm. Viņi prot no tām iegūt visdažādāko krāsu šķīdumus. Agrāk krāsu tintei vēl ieguva no augiem.

Ieskaties nu vēreiz savā skolas somā! Tagad tu šīs lietas pazīsi labāk, zināsi, ka to izgatavošana prasa darbu, un tu atcerēsies, ka no tevis kā padomju skolēna gaida, lai tu glabātu skolas lietas, lai tās vienmēr tavā skolas somā būtu kārtīgas.

Varbūt tev vēl interesē daudz jautājumu, bet par tiem tu uzzināsi mācību grāmatā laikā gan stundās, gan oktobrēnu un pionieru nodarbībās.

Labu veiksmi jaunajā mācību gadā!

VDR lauksaimniecības kooperatīvi

Pērn Vācijas Demokrātiskajā Republikā vairāk nekā 86 tūkstoši zemnieku iestādās vai nu jau esošajos, vai arī dibināja jaunus lauksaimniecības darba kooperatīvus. Tagad republikā ir apmēram 9600 darba kooperatīvu, kas apstrādā ap 40 procentus no VDR lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Tas liecina par darba kooperatīvu lielajiem panākumiem, kas pierāda sociālistiskās lauksaimniecības pārākumu par sīkajām individuālajām zemnieku saimniecībām.

Daudzos ciemos jau visi zemnieki ir apvienojušies darba kooperatīvos, un tagad ir ne mazums MTS zonu, kurās 70 līdz 80 procentus no izmantojamās zemes apstrādā kolektīvi.

Republikā strauji aug pirmindas darba kooperatī-

vu skaits, kuri kļūst par attīstītiem sociālistiskās lauksaimniecības lielu uzņēmumiem. Šie kooperatīvi aktīvi iesaistās lauksaimniecības sociālistiskajā pārkārtošanā. VDR lauksaimniecības darba kooperatīvu VI konference, kas notika šī gada februārī, nolēma, ka MTS tehnika nododama pirmindas darba kooperatīviem un arī traktori iesaistāmi kooperatīvos. Tas vēl vairāk stiprina strādnieku šķiras un darba zemniecis vienību.

Kooperatīvu lielākā daļa ir jau pārvarējusi pirmās grūtības. Tagad uzdevums ir iesaistīt saimniecības vadītājus visus kooperatorus, veicināt kooperatīvu iekšējās demokrātiskās attīstību un uzlabot darba disciplīnu, lai šie kooperatīvi varētu ātri panākt pirmindniekus.

Daudzi lauksaimniecības darba kooperatīvi politiski, saimnieciski un organizatoriski vēl nav stingri nostiprinājušies. Iemesli tam ir dažādi. Daudzos gadījumos tas ir tādēļ, ka jāpārvar nebalvīgi dabas un ekonomiskie apstākļi, trūkst darba spēka utt. Lai šādu kooperatīvu atpalcību pārvarētu, pieņemti vairāki lēmumi, tai skaitā par šo kooperatīvu apgādi ar lauksaimniecības mašīnām. Tomēr atpalikušo kooperatīvu lielākajā daļā liek sevi just sliktā vadība, kvalificētu vadošu kadru trūkums un vājā disciplīna.

Pašlaik dara visu, lai jau šogad šādi kooperatīvi kļūtu par ienesīgām saimniecībām. Atpalikušo kooperatīvu vadīšanu uzņemas kvalificēti darbinieki no pirmindas

darba kooperatīviem. Cilvēku skaits, kuri labprātīgi un bez savtīgiem nolūkiem nāk palīgā atpalikušajiem darba kooperatīviem, arvien pieaug. Šogad šādos kooperatīvos sāks strādāt arī desmit tūkstoši kvalificētu rūpniecības uzņēmumu strādnieku.

Ciemos, kur vēl nav lauksaimniecības darba kooperatīvu, republikā ir apmēram 1300 šādu ciemu—tagad izvērs agitāciju par kooperatīvu dibināšanu. Sevišķi liela nozīme ir individuālo zemnieku braucieniem uz pirmindas darba kooperatīviem un viņu draudzīgām pārrunām ar kooperatīviem.

Kolektīvais darbs laukos atklājis lielas ražošanas rezerves. Par to liecina šādi skaitļi: pagājušajā gadā kopprodukcijas caurmēra pieaugums lauksaimniecības darba kooperatīvos bija 31,8 procenti, bet individuālajās saimniecībās—tikai 2,2 procenti.

VDR lauksaimniecības sociālistiskās attīstības septiņgadu plāns, ko apsprieda lauksaimniecības darba kooperatīvu VI konference, palīdz ievērojami kāpināt lauksaimniecisko ražošanu. 1965. gadā caurmēra rāzai no katras hektāra jābūt: graudaugiem—no 30 līdz 32 centneriem, kartupeļiem—245 centneri un cukurbietēm—375 centneri. Jāpāņāk, lai lopkopības produktus nevajadzētu ievest no ārzemēm. 1965. gadā paredzēts uz katru hektāru ražot 190,3 kilogramus gajas, 1,083 kilogramus piena un 424 olas.

Bet tas tikai ir minimums. Tagad visas VDR lauksaimniecības darba kooperatīvos ciemos izvērsusies sacensība par septiņgadu plāna pārsniegšanu. Daudzi kooperatīvi savus uzdevumus ir pārsnieguši un tagad cenšas sacensībā gūt jaunus, vēl lielākus panākumus.

Hanss Špikermans, Vācijas Demokrātiskajā Republikā

AUSTRUMU PADOMJU SAIMNIECĪBĀ

Padomju Savienības Komunistiskās partijas XXI kongresa lēmumi, dižais sepiņgades plāns un PSKP CK paziņojums par kārtējā Centrālās Komitejas plēnuma

Padomju saimniecības kolektīvs nolēmis 1965. gadā uz katriem 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes ražot: 690 cnt piena, 101 cnt gaļas, tai skaitā uz 100 ha aramzemes 119 cnt cūkgaļas un 42 tūkstoši olu uz katriem 100 ha graudaugu.

speciāli slaukšanai iekārtotā novietnē.
— Dažus gadus atpakaļ, kad slaucām ar rokām, katra slaucēja apkopa tikai desmit govju. Tagad varam

Attēlā: teļkope Lidija Školdina.

sasaukšanu šā gada novembrī—decembrī izraisījuši lielu darba rosmi un aktivitāti Austrumu padomju saimniecības laudis. Tie jau šogad—septiņgades pirmajā gadā apņēmās, salīdzinot ar pagājušo gadu, piena ražošanu uz katriem 100 hektāriem lauksaimniecībā izmantojamās zemes palielināt par apmēram 60 centneriem, uz katriem simts hektāriem aramzemes palielināt cūkgaļas ražošanu par četriem centneriem un olu ražošanu uz katriem 100 hektāriem graudaugu par vairāk kā desmit tūkstoš olām.

Analizējot darba rezultātus alzvadiņtajos septiņos mēnešos, padomju saimniecības laudis sprieda, ka, kaut gan darba tempi tiem vēl ievērojami jākāpina un turpmāk jāstrādā vēl spraigāk, tomēr uzņemtais saistības ir iespējams izpildīt.

Viens no faktoriem, kas dod iespēju secināt, ka austrumieši savas saistības go-

kas saimniecībā ir labākie jaunlopu kopēji, viņš nosauc Lidijas Školdinas vārdu.

Iepriekšējos gados Lidija strādāja laukkopības brigādē. Darbu viņa vienmēr veica teicami, tāpēc arī šogad tai tika uzticēta jaunlopu grupa. Un jāsaka, ka kopve attaisnoja uz viņu lītas cerības, — tā strādā patiešām labi. Kādā no lopkopju apmērām, apspriežot, kā šā

Attēlā: slaucēja Ilga Nosova sarunājas ar ganu Alekseju Šlakotu.

rāk veikt šā gada uzdevumus lopkopībā, Lidija isi pateica:

— Es savas saistības izpildīšu līdz 15. decembrim. Kopš tā laika pagājis gandrīz pusgads, un tagad Lidija saka:

— Savu gada uzdevumu veikšu jau septembrī.

tādu lopkopju-slaucēju, kāda ir Ilga Nosova, — stāsta partijas pirmorganizācijas sekretāre b. Hāne.

Ilga par slaucēju „Austrumos” strādā gandrīz jau desmit gadu. Par godu darba desmit gadu „jubilejai”, kas ir novembrī, viņa apņēmās izpildīt savu šā gada izslaukuma plānu. Bet arī Ilga tāpat kā Lidija „pārrekinājusies”. Tagad, ņemot vērā viņas grupas vidējo izslaukumu, var droši teikt: savas saistības Ilga izpildīs jau oktobra pirmajā pusē, ja ne ātrāk.

— Kāpēc tad viņai tā veicas?

— Nav jau nekādu „noslēpumu”, — kautrīgi saka lopkope.—Man tikai vienmēr gribas izdarīt labāk. Vasarā izslaukumi daudz atkarīgi no tā, kā lopus gana. Bet mums jau gans „uz goda”. Par veco vīru Alekseju Šlakotu, kura pārziņā uz plašajiem āboliņa laukiem ir 95 brūnājas, neviena lopkope nevar sūdzēties. Mēs tikai cenšamies tam palīdzēt abākā izganīšanā, — pieminēja Ilga Nosova.

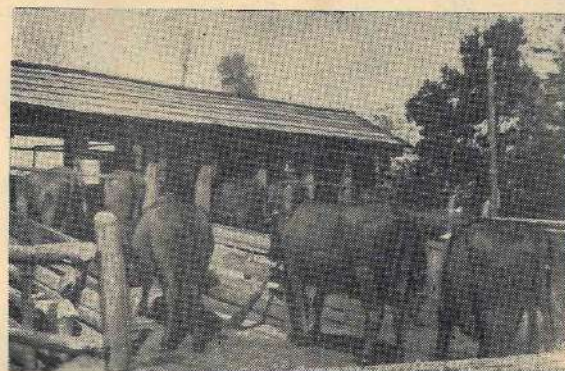
Labī darbs sokas arī saimniecības putnkopei Marijai Eņnei. Viņa savu spārnoto gaumpulku nevar pat saskatīt, jo tas pārsniedz divus tūkstošus.

—Kādas tad ir jūsu saistībaslu ieguvē šajā gadā?—pajautājām viņai pievakarē, iegriežoties saimniecības „olu abrikā”.

— Dmāju, ka šogad ieņūšu pavisam vairāk par 50 tūkstošiem olu, — saka Iarija.

Tas ir iespaidīgs skaitlis, izskaitot vien līdz ceturtmiljonam, jau pāietu uduz laika, bet Marijas uzsvums nav tikai saskaitīt, ti jau agrā rīta stundā domā par to, lai viņas ānnotā saime būtu apgāta ar visu nepieciešamo. Jadzīga gan spēkbarība, a minerālvielas. Arī zaļību vistas labprāt ēd, bet šīši labi tām garšo kūhūzas skābbarība. Tāpēc Mija Elzāne atgādina saimniecības galvenajam agronomu b. Klintam, lai netālu Dīstu fermas ziemeļi sagvotu kādas piecas — sešsonnas šīs vērtīgās barī.

Ir tikai daži piemēri, kāecina, ka padomju saimniecības lopkopji nežēlo pulu, ti ātrāk veiktu dižās sepiņgades uzdevumus. Bet šācābu lopkopju „Austrumos” daudz. Lai minam kātai Mazruļļu novietneskopī Tamāru Grāvelas jau šogad nobarosjušā rāk kā 215 bekonu, bet gada beigām nobaros vairāk kā 140. Čaklas ijušās Ždanova nodalījLejaskundziņu novietnāunās lopkopes —

Attēlā: govīs gaida savu kārtu pie slaukšanas agregāta.

slaucējas Rīta un Mirdza Nollas un Gaida Vanaga, kas uzpēmušās papildus saistības, lai cīnītos par komunis-

izslaukt pa trīsdesmit un vairāk. Arī izslaukumi palielinājušies. Bet galvenais, ka darbs kļuvis viegls un patīkams.

— Strādājot ar slaukšanas agregātu, darba ražīgums pieaudzis gandrīz trīskārt, — piebilst tās pašas novietnes lopkopis Pēteris Jankovskis.

Par šādu pārvietojamo slaukšanas agregātu uzstādīšanu, kas atmaksājas jau gandrīz viena gada laikā, padomju saimniecības vadībai jāpadomā arī bijušajās Ždanova un Raiņa nodalījās.

Lai kāpinātu lopkopības produktu ražošanu, nepieciešama stabila lopbarības bāze.

Ja iepriekšējos gados saimniecībā, bija maz labas skābbarības, tad šogad ar kukurūzu tika apstēti ap 60 hektāru. Tā tika iesēta labi mēsotā un sastrādātā augsne un tāpēc aug varenī, būs 500—600 centneru zaļās masas no hektāra. Par to atzinīgi vārdi jāsaka saimniecības komjauniešiem un komjauniešu kukurūzas posma posminiecei Gaļinai Nikiforovai. Komjaunieši sa-

Attēlā: komjauniešu kukurūzas posma posminiece Gaļina Nikiforova.

tiskā darba brigādes nosaukuma iegūšanu.

Tādu teicamu darba paraugu Austrumu padomju saimniecībā ir daudz, bet par tiem citreiz.

Jāsaka, ka padomju saimniecības vadība ir rūpējusies arī par lopkopju darba atvieglošanu. Centra brigāžu

Attēlā: traktorists Kirils Tridubs plauj sēklas āboliņu.

slaucējas no sirds priecājas par pārvietojamiem slaukšanas agregātiem.

Lūk, ko par tiem stāsta slaucēja Akseņa Jemeljanova, kas strādā Vanagos

kukurūzas sējumu rindstarpu rušināšanu.

Tā par septiņgades veikšanu cīnās padomju saimniecības kolektīvs.

O. Apsiša teksts un foto

Attēlā: padomju saimniecības galvenā zootehniķe b. Bondare sarunā ar vistkopī Mariju Eizāni.

dam izpildīs, ir tas, ka padomju saimniecībā strādā daudz apzinīgu un čaklu darba darītāju. Un tāpēc arī šajā rakstā galveno vērību veltīsim viņiem.

Pajautājot b. Kovaļevskim,

Varam nešaubīties. Tas tiešām tā būs, jo viņas kopītie 47 jaunlopi aug lieliski, sasniedzot vairāk kā 800 gramu vidējo diennakts dzīvsvara pieaugumu katrs. — Kaut mums būtu daudz

IZCILAIS KLASIĶIS

(Sakarā ar J. V. Gētes 210. dzimšanas dienu 1749.—1832.)

Pasaules literatūras klasiķu sarakstā viņu no spilgtākajām vietām ieņem izcilais vācu tautas ģenijs — izcilais rakstnieks un dzejnieks, filozofs un zinātnieks — dabas pētnieks Johans Volfgangs Gēte. Viņš bija klasiķis daudzās dzīves nozarēs. Augstu Gētes darbību novērtējuši K. Markss un Fr. Engels. Kārlim Marksam Gēte blakus Šekspīram un Balzakam bija mīļākais rakstnieks. Fr. Engels Gēti atzina par „kolosāli lielu” maksimāli: „...temperaments, viņa gara virziens bīdīja viņu uz ieseno dzīvi, bet īstēna dzīve, ko viņš atrada priekšā, bija nožēlojami sekla”.

V. I. Leņins, dodoties trimdā, no vācu klasiskās literatūras pagāmi lūdza Gētes „Faustu” un Heines dzejas. Arī Puškins augstu novērtējis Gētes darbi, pielīdzinādams viņu „Faustu” Homēra „Iliādai”. — Gēte kā zinātnieks ir vīrs, — rakstīja Fr. Engels, — kas izņemta tagadnes attīstības teorijā. Un rakstniecībā viņš bija ne tikai lietišķs. Viņš bija tāpat liels dramaturgs, epīkisks, romānists.

Pavisam Gētes darbi un vēstules aptver 143 sējumus, bet pats lielākais viņa darbs ir jau pieminētais „Fausts”, piekura tas strādājis 57 gadus. Šai trāģēdijā J. V. Gēte paņēma savas atziņas par dzīvi un sešina, ka darbs sabiedrības labā ir augstākais cilvēka pienākums. Lai cilvēks būtu laimīgs, tam jāiet kopā ar tautu un jābūt brīvam.

Īpatnēja vieta Gētes darbiņā ir sentimentālajam romānam „Jaunā Vertera ciešanas”, kurā atspoguļota vācu buržuāziskās jaunatnes trāģēdija.

Viņa dzejā galvenie ir mīlas un dabas motīvi.

Latviešu lasītājiem Johana Volfganga Gētes darbi ir ļoti pazīstami pagājušā gadsimta 90-tos gados, kad Rānīnis veica „Fausta” atdzejojumu, kam bija izcila nozīme arī viņa par latviešu jaunās literatūras valodas izveidi.

Jāatzīst, ka mazāka apjoma Gētes darbi lasītājiem jau pazīstami ap 1830. gadiem, kad Krons latviskojis darbu „Zvejnīks”, Hugenberģers „Ziedu dziesmju” u. c. Piedesmitājos gados tiek pārtulkots „Meža levis”, „Gājēja dziesma naktī”, „Skrodera dūša” u. c. darbi.

Mūsu gadsimta sākumā Rānīnis kopā ar Aspāziju sagatavo Gētes rakstu tulkojumus 7 sējumos, kas līdz mūsdienām atkārtoti jaunos izdevumos.

J. Raiņa spalvai pieder arī vairāki apcerējumi par J. V. Gēti. Tajos tautas dzejnieks atsedz arī vairākas pretrunas viņa darbiņā, taču vispārējais augstais novērtējums paliek.

Gēte ir liels rakstnieks cūnītajā par savu laiku progresīvām idejām. Vācijas Sociālistiskās vienības partijas 1949. gada manifestā, kad atzīmēja 200. gadadienu kopš J. V. Gētes nāves, teikts: „Šakaldītajā un gabalos saplosītajā Vācijā Gēte piepildīja vācu vienību garīgās dzīves un valodas novadā. Viņš deva izšķirīgo ieguldījumu vācu nacionālās apziņas veidošanā. Viņam lielā mērā jāpateicams, ka vācu literatūra pacēlās līdz attīstītajam citu tautu literatūrām un iegāja pasaules literatūras dārgumu krātuvē”.

A. Ponnis

Atpūtas vakars

Sportistu atpūtas vakaru rīkoja šā gada 22. augustā Naulsēnu profesionālā tehnikas skolas Nr. 1 sportisti. Programmā bija draudzības spēles starp skolu un Rūjienas pilsētas volejbola un basketbola vīriešu un sieviešu komandām. Sacensības notika tikai starp vīriešu komandām, jo Rūjienas pilsētas sieviešu komanda nebija ieradusies.

Uzvaru izcīnīja Rūjienas pilsētas sportisti abās disciplīnās. Setu attiecība volejbolā 3:1, punktu attiecība basketbolā 42:32. Kaut gan uzvara šoreiz nosvērās rūjieniešu pusē, tad tomēr spēle parādīja, ka profesionālās skolas komanda ir rūjieniešiem līdzvērtīga, un daudz netrūka, ka rezultāts varēja būt arī citādi. Volejbolā pirmā, otrā un ceturtā setos punktu starpība neliela. Tāpat arī basketbolā pirmo puslaiku vadība bija skolas zēnu komanda, un tikai otrajā puslaikā Rūjienas pilsētas komandai izdevās atrauties un spēli nobeigt savā labā.

Z. Celms

Tiekas divu republiku rajonu šāvēji

Aizvadītajā svētdienā Valgā risinājās divu kaimiņu republiku — Igaunijas un Latvijas astoņu rajonu tradicionālās šaušanas sacīkstes trīs stāvokļos 3x10 standartā. Šīs bija sprāgākās sacensības šīn gadā, kurās startēja arī mūsu rajona komanda.

Un, lūk, pēc septiņu stundu sīvām cīņām noskaidrojās uvarētāju komandas un kara dalībnieka personīgais sniegums. Kā teicamusi precīzā šaušana meistarus otro gadu sevi absolvēja Igaunijas PSR Vilandes rajona komanda, atstājot tālākajās vietās Ivas, Valgas, Valmieras, Rūjienas, Valkas un citu rajonu komandas.

Arī individuāli labāko rezultātu — 269 punktus (96, 85, 88) uzrādīja Vilandes rajona parštāvis pirmās klases sportists

Iznicināsim lapsenes un sirsenus

Kviens no mums pazīst lapsenes un sirsenus, kuri šovasar savairojušies lielā skaitā. Tie nodara lielu postu bišu dravām un iedzīvotājiem.

Lapsenes ļoti mīl medu, ievārijumus, kā arī sabojā saldākos ābolus, bumbierus utt. Visbiežāk lapsenes dzīvo dravū tuvumā, jo vienmēr lielā skaitā tās pievilina medus smarža. Ļoti labprāt tās mēlojas ap medus kāri, kas izceļta no stropa, vai arī ielien medus sviēdē un piemaisās medum. Lapsenes pārņēš arī dažādas skabītnes, kas veicina slimību izplatīšanos un padara medu nehlīgienuku.

Ļoti daudz lapseņu sarošanas dravū noliktavās, kur dravnieki ievēriģi novieto apkāres pēc medus izviesāšanas.

Savus mitekļus lapsenes gatavo cauro koku dobumos, krūmēs, ēku pažobelēs, bet neret arī zemē. Tos var iznīcināt, cauros kokus nozāģēj, izdūmojot vai ievietojot caurumos naftaīnu, dustu un citas indīgas un smirdīgas vielas. Caurumos var ievietot arī ar petroleju samērcētas lupatas, kuras, ja to atļauj ugunsdzēsības noteikumi, var pat aizdedzināt. Ja lapsenes atrodas zemē,

tad pūli var izrakt, vai uzkurināt virs ējas ugunsūuru. Visplašāk cīņa ir jāizvērs, apkarojot lidojošās lapsenes. Šim nolūkam vislabāk izmantot bezkrāsaina stikla traukus, pudeles un stikla burkas ar diezgan plašiem kakliem, jo lapsenes ne labprāt līen pudelēs ar parasta resnuma kakliem. Šajos platākā traukos labprāt līen arī sirseni, kuri ir ne mazāk kaitīgi, jo iznīcina ļoti daudz bišu.

Ja trauku virsējais atvērums ir plašs, tad tam pāri pārsēd stiklu, atstājot atvērtu nelielu segmentu.

Apmēram pusi trauku piepilda ar siltu ūdeni, kas ir pasaldināts ar cukuru vai medu tējas saldumā. Smaržas pavairošanai ir vēlams pielikt nedaudz ievārijuma, vislabāk aveņu, ābolu un dažus plīienus etiķi. Traukus novieto lapsenēm pieejamās vietās ar tādu aprēķinu, lai tuvumā nebūtu citas, lapsenes vilinošas barības vielas.

Ar šo papēmīenu, it sevišķi ja vienlaikus pielieto vairākus pudeles vai burkas, iespējams izķert neticami daudz lapseņu.

R. Rumba,
LM Bīskopības pārvaldes veterinārārstis

KINO Svešie bērni

Kinostudijas „Gruzijas filma” 1958. gada ražojums.

Nato iepazīnās ar viņiem nejausi: brālīs un māsa skrēja pa ielu, aizmirsuši par jebkuru piesardzību.

Drīz Nato iepazīstas arī ar bērnu tēvu. — Datu. Pagājuši jau vairāki gadi, kopš mirusi viņa sieva.

Gadijums atved Nato Data mājā, kur tā uzreiz kļūst nepieciešama, vienīgā, mīļā. Bērni pieķeras viņai kā istai mātei. Bet Data? Viņš ir pateicīgs Nato par uzmanību, ko tā velta bērniem. Mil viņš oltu — Teo.

Uz pirmo Teo aicinājumu Data seko viņai. Nato jūtas apvainota. Ar pilnīgā tiesībam viņa var jebkurā brīdī pamest šo svešo māju. Taču Nato nedara to. Viņa ir mātes vietā Data bērniem un jūtas atbildīga par viņiem, ir pieķērusies tiem ar visu sirdi. Filmu kinoteātri „Uzvara” demonstrēs 30. un 31. augustā.

Ārsta padomi

Esiet uzmanīgi ar antibiotikām

Pirms piecdesmit gadiem lielais krievu zinātnieks I. Mečnikovs teica: „Pēc visa spriežot, ir jādama, ka ārējā dabā un cilvēka organismā ir izplatīti mikrobi, kas sniedz mums lielu palīdzību cīņā pret infekcijas slimībām.” Šis zinātnieka paredzējums ir lieliski apstiprinājies pēdējos desmit gados.

Anglijā, Padomju Savienībā un citās valstīs tika atrasti mikroorganismi, kas ir slimību baktēriju dabiski ienaidnieki. Izrādījās, ka šīs īpašības piemīt vispirms visparastākajam pelējumam. Pelējums latīniski saucams penicillium, un no šī vārda ir veidots arī zinātnieku atklātās pirmās ārstnieciskās antibiotikas — penicilīna nosaukums. Vēlāk no augšnes mikrobiem, no augiem, no dzīvnieku audiem, kā arī sintētiskā veidā tika iegūtas daudzas citas antibiotikas. Tās izmēģēja jaunu ēru medicīnas vēsturē.

Agrāk par briesmīgu slimību uzskatīja tuberkulozi.

Tā nolaupījusi daudz vērtīgu dzīvību. Ar šo slimību mira slavenais poļu komponists Frederiks Šopēns, lielle krievu kritiķi Beļinskis un Dobroļubovs, ģeniālais rakstnieks Čehovs...

Viena no smagākajām tuberkulozes infekcijas izpausmēm ir smadzeņu plēves iekaisums — tuberkulozais meningīts. Tas galvenokārt ir divus līdz piecus gadus veciem bērniem, kaut gan ar to var saslimt arī 20 gadu vecumā. Vēl nesen bērnu, kas slimoja ar šo slimību, nebija iespējams glābt. Tagad, ja ārstēšanu sāk savlaicīgi, tiek izārstēti apmēram 80 procenti no tuberkulozes meningīta slimniekiem.

Kas tad dara šos medicīnas brīnumus? To dara antibiotikas.

Ar antibiotikām var ārstēt vairāk nekā simt dažādu infekcijas slimību, ko izraisa mikrobi un „lielle” vīrusi (trahoma un citas). Uz „sīkajiem” vīrusiem, kas vairojas dzīvo audu šūnu iekšienē un ko var saskatīt tikai

ar elektronmikroskopu, antibiotikas neiedarbojas.

Lieliskus rezultātus tuberkulozes, tai skaitā arī tuberkulozā meningīta ārstēšanā var sasniegt ar antibiotik streptomocīnu.

Bet jāatkarā, ka ārstēšanā jābūt, cik vien iespējams ātri. Tāpēc katrai ģimenei jāzina, kādas ir tuberkulozes meningīta pirmās pazīmes.

Bērns kļūst ātri uzbudināms, neuzmanīgs, negl spēlēties un izvairās no bērniem. Brīžiem tas kļūst neglaims. Dažreiz bērns vīn, viņam stipri sāp galva, izcietē vēders, pie tam imperatīva parasti norāda.

Tāds stāvoklis var ilgtrīs vai četras nedēļas. Pat pēniski tas pāriet otrā stadijā: tiek kairināta smadzeņu plēve. Bērns guļ sarāvīs uz sānīem un ir apātisks. Seja tiek kļūst sāra, te atklē nabā. Slimnieks bieži dzili nopūšas, zāvējas, slēdz un dažreiz griež zobus.

Ļoti svarīgi ir ārstu palīdzību drīzāk noņkt diagnosticēt un ievietot bērnu slimnīcā. Tur viņu ārstēs ar streptomocīnu. Atzīmēsim, ka, lai novērstu saslimšanu ar tuberkulozi meningītu, tā arī ar jebkura cita orgāna tuberkulozi, liela nozīme ir potēm pret tuberkulozi.

Zinot, cik antibiotikas iedarbīgas un dziedošas, daudzi cilvēki tās lieto bez ārsta norādījumiem. To nedrīkst darīt nekādā gadījumā. Jāzina, ka, ārstējoties ar antibiotikām, it īpaši bez ārsta kontroles, bieži vien ir vērojamas nepatīkamas parādības. Tā penicilīna ziedes lietošana bieži vien rada izsitumus un stipru niezēšanu. Antibiotikas iznīcina organismā esošos vitamīnus.

Jāievēro vēl viens apstākļlis. Mutē, zarnās un uz ādas atrodas ļoti daudz mikrobu, kas parasti cilvēkam nav kaitīgi. Bet, nepareizi lietot antibiotikas, tie pastiprināti vairojas, kas dažreiz noved pie saslimšanas (caurēja, dziedzeru, ādas, gļotādas un iekšējo orgānu iekaisumi). Tomēr svarīgākais ir tas, ka, plaši lietojot bez ārsta norādījumiem visos gadījumos (pat tad, kad bez tam var ļoti labi iztikt), antibiotikas vēlāk — kad slimnīcā.

Antibiotikas plaši lieto arī veterinārmedicinā: ārstējot zirgu tetanusu un ienāšus, sivēnu rozi un Sibīrijas mēri utt. Nesen noskaidrojās, ka, lietojot antibiotikas nelielās devās, tās stimulē jaunoļu augšanu: cāļiem, sivēniem un teļiem ievērojami ātrāk pieaug svars; krasi samazinās jaunoļu un jaunoļu nobeigšanās. Bet arī lopkopībā, tāpat kā ārstējot cilvēkus, antibiotikas jālieto tikai pēc speciālistu norādījumiem.

mība tiešām nopietna — var nedot vajadzīgo labumu.

Antibiotikas ir liels mūsu laika zinātnes sasniegums, bet tas jālieto uzmanīgi — tikai pēc ārsta ieteikuma un viņa uzraudzībā.

Antibiotikas plaši lieto arī veterinārmedicinā: ārstējot zirgu tetanusu un ienāšus, sivēnu rozi un Sibīrijas mēri utt. Nesen noskaidrojās, ka, lietojot antibiotikas nelielās devās, tās stimulē jaunoļu augšanu: cāļiem, sivēniem un teļiem ievērojami ātrāk pieaug svars; krasi samazinās jaunoļu un jaunoļu nobeigšanās. Bet arī lopkopībā, tāpat kā ārstējot cilvēkus, antibiotikas jālieto tikai pēc speciālistu norādījumiem.

A. Ostrovskis,
medicīnas zinātnu kandidāts

Redaktore M. Aļeksejeva

Steidzīgi pārdodama māja Rūjienā, Imanta Sudmaļa ielā № 13.